

Aan de cultuurwoordvoerders van de Tweede Kamer  
en minister I. van Engelshoven

26 juni 2019

Geachte cultuurwoordvoerders, geachte minister Van Engelshoven,

Als artistiek leiders/directeuren van gezelschappen in de BIS en podia zien we ons genoodzaakt om nu naar buiten te treden met een hartgrondig pleidooi om *fair practice* goed te regelen in de volgende cultuurnotaperiode. Dat verdient onze sector, die de afgelopen jaren zo ontzettend hard gewerkt heeft om mooie en relevante kunst te maken ondanks veel moeilijkheden en financiële krapte. Met goed regelen bedoelen wij dat er substantieel geld bij moet van buiten de cultuurbegroting, omdat *fair practice* niet verhaald mag worden op de sector zelf - op juist die makers en organisaties die van essentiële toegevoegde waarde zijn op de BIS. Dat geldt ook voor de podia die het werk programmeren en voor het publiek, dat evenmin mag opdraaien voor de rekening voor *fair practice*. Goed regelen betekent minimaal € 25 miljoen toevoegen aan de cultuurbegroting, zodat er echt vooruitgang geboekt kan worden en er geen € 8,6 miljoen bij het Fonds Podiumkunsten van het budget voor meerjarig gesubsidieerde producenten af hoeft<sup>1</sup>.

We lopen nu met elkaar een dramatisch risico dat we meer dan de helft van de huidige meerjarig gesubsidieerde makers en organisaties gaan verliezen. Dat is verlies van creatief kapitaal, van jonge en mid-career makers die nooit de BIS in zullen stromen en dat vaak ook niet ambiëren omdat hun artistieke signatuur om een andere werkpraktijk vraagt. Maar het leidt ook tot verlies van organisaties die makers faciliteren die over een aantal jaar wél onze opvolgers kunnen zijn. We hebben dat middenveld nodig om een complete sector te zijn, het hangt allemaal met elkaar samen als in een complex en fijnmazig ecosysteem. Door extra middelen voor *fair practice* op (delen van) de sector zelf te verhalen, zetten we het voortbestaan van dat ecosysteem op het spel.

Het fonds moet voor nieuwe instroom zorgen, autonome makers met een eigenstandige artistieke praktijk ondersteunen én instellingen met een meer functiegerichte taak kunnen bedienen. Voor de autonome makers is straks nog maar zeer mondjesmaat ruimte en de laatste groep kan vanaf 2021 helemaal geen beroep meer doen op het fonds. Voor theater en dans komt er echter ook geen ruimte bij in de BIS. Vier jaar geleden werd al duidelijk dat er gaten dreigden te vallen in ons veld, dit dreigt nu opnieuw te gebeuren.

Wij staan als sector pal achter *fair practice* en een gezonde arbeidsmarkt, maar onze sector krijgt opnieuw een ongenadig harde klap te verwerken als dit niet met aanvullende middelen goed uitgevoerd kan worden. Geachte kamerleden en minister, wij vertrouwen op de creativiteit van u allen om hier buiten de cultuurbegroting een oplossing voor te vinden.

Met vriendelijke groet,

Marcus Azzini – Toneelgroep Oostpool  
Jetse Batelaan – Theater Artemis  
Ted Brandsen – Het Nationale Ballet

---

<sup>1</sup> In het *position paper podiumkunsten* van de NAPK en in de reactie van Kunsten '92 op de uitgangspuntenbrief van de minister d.d. 24-6 wordt dit eveneens uitgelegd.

Monique Corvers – Het Filiaal theatermakers  
Thibaud Delpeut – Theater Utrecht  
Inez Derksen – Het Laagland  
Servé Hermans en Michel Sluysmans – Toneelgroep Maastricht  
Elien van den Hoek – Het Houten Huis  
Ivo van Hove – Internationaal Theater Amsterdam  
Josee Husaarts – Theatergroep Kwatta  
Ira Judkovskaja - Tryater  
Paul Knieriem – De Toneelmakerij  
Willemijn Maas (zakelijk directeur) - Nederlands Dans Theater  
Moniek Merkx en René Geerlings (per 1-1-2021) – MAAS  
Piet Menu – Het Zuidelijk Toneel  
Flora Verbrugge – Theater Sonnevand  
Eric de Vroedt en Noël Fischer – Het Nationale Theater en HNTjong  
Ellen Walraven - Theater Rotterdam  
Guy Weizman – Noord Nederlands Toneel / Club Guy & Roni  
Ed Wubbe – Scapino Ballet

Niek vom Bruch – Vlakke Vloer Platform  
Gijs Scholten van Aschat – Akademie van Kunsten